

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

พระราชฐานบนเขามหาสวรรค์ เพชรบุรี

THE HISTORICAL PARK OF PHRA NAKHON KHIRI

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

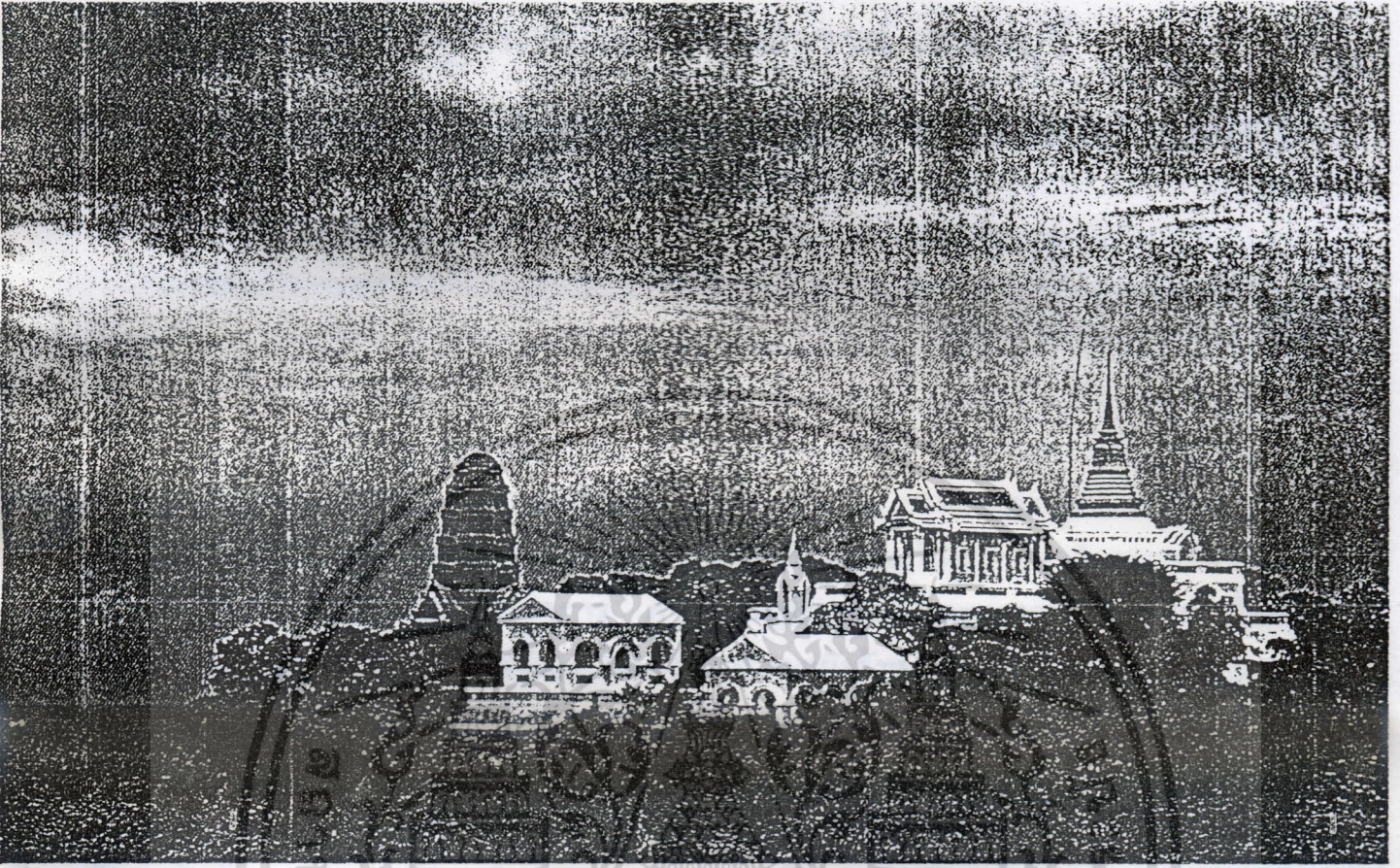
ผู้เขียน: อ.ชวณปรีชา

ชื่อบทความ: อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
พระราชฐานบนเขามหาสวรรค์ เพชรบุรี
THE HISTORICAL PARK OF PHRA NAKHON KHIRI

ที่มา: กิษรี ปีที่ ๖ (พฤศจิกายน ๒๕๓๕) : ๗๙-๘๓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พระราชฐานบนเขามหาสวรรค์ เพชรบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี
พระราชฐานบนเขามหาสวรรค์ เพชรบุรี

THE HISTORICAL PARK OF PHRA NAKHON KHIRI

เรื่องโดย อ.ชวนปรีชา

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงผนวชอยู่เป็นเวลานาน ก่อนเสด็จดำรงราชสมบัติ ช่วงเวลาที่ทรงผนวชนี้ ส่งผลเป็นคุณแก่ประเทศชาติและประชาชนเป็นอเนกอนันต์ จากการที่ได้ทรงศึกษาวิชาการ ภาษาต่างประเทศ และทรงจากกริภคุดงค์ไปในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศระหว่างที่ทรงผนวชนี้เอง ได้เสด็จจาริกมายังจังหวัดเพชรบุรี และประทับแรม ณ วัดสมณะ วัดบนไหล่เขา ทรงพอพระราชหฤทัยในชัยภูมิของเขาลูกนี้ เมื่อเสด็จขึ้นครองราชย์แล้ว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาศรีสุริยวงษ์ ช่วง บุนนาค สมุหกลาโหมเป็นแม่กองสร้างที่ประทับขึ้นบนยอดเขายอดแรกในจำนวนสามยอด ยอดกลางนั้นมีเจดีย์เก่าอยู่องค์หนึ่ง และยอดที่สามมีศาลาไม้ซึ่งเคยเป็นสำนักสงฆ์ พระราชฐานแห่งนี้ได้รับพระราชทานนามว่า พระนครคีรี และเขา ซึ่งเดิมชาวบ้านเรียกว่า เขาสะหม่น เพี้ยนมาจากคำว่าสมณ ได้นามใหม่ว่า เขามหาสวรรค์ แต่ชาวบ้านเรียกกันต่อมาว่า เขาวัง เนื่องจากมีพระราชวังอยู่บนยอดเขา

พระนครคีรี เป็นพระราชฐานในหัวเมืองแห่งแรกในยุครัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงให้สร้างขึ้นเพื่อการเสด็จประทับแรมเยี่ยมเยียนประชาชน และเพื่อทรงศึกษาดาราศาสตร์ด้วย พระที่นั่งองค์แรกที่โปรดเกล้าฯ ให้ฤกษ์ก่อสร้างขึ้นเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๔๐๒ คือพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ ทรงใช้เป็นท้องพระโรงออกว่าราชการ และเป็นที่พักเครื่องใช้ส่วนพระองค์ยังมีให้เห็นหลายอย่าง เช่น กระจกเงาบานใหญ่ โต๊ะเล็กสำหรับวางของ ตู้ติดผนังไว้เครื่องถ้วยชาม ฝีมือช่างชาวยุโรป เช่นเดียวกับตุ๊กตาโลหะ โต๊ะเก้าอี้หวม และพระแท่นบรรทมประดับมุก

ด้านหลังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งปราโมทย์มไหสวรรค์ เป็นที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าเทพศิรินทรา พระบรมราชินี เป็นพระที่นั่งสองชั้น มีบันไดเล็ก ๆ ขึ้นชั้นบน เหนือบันไดมีประตูปิดเปิดได้ ชั้นบนมีสองห้อง ตั้งพระแท่นบรรทมห้องละที่ วางตู้ใส่เครื่องทรง และชั้นล่างมีอ่างสรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระที่นั่งยอดปรารค์ ชื่อว่า พระที่นั่งยันต์วิเชียรปราสาท โดยทรงมีพระราชดำริว่า พระราชวังที่สร้างกันมาแต่โบราณย่อมมีปราสาทโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเป็นปรารค์ ๕ ยอด โดยย่อส่วนให้เหมาะแก่พื้นที่ นับเป็นปราสาทหลังน้อยสูงประมาณ ๗ วา ภายในประดิษฐานพระบาทรูปหล่อเท่าพระองค์จริง ประทับยืน สามารถมาลาสก๊อด พระบรมรูปองค์เดิมนั้น ช่างไทยสร้างขึ้นจากแบบที่ชาวฝรั่งเศสทำจำลองด้วยปูนปลาสเตอร์ ส่งเข้ามาถวายให้ทอดพระเนตร แล้วไม่ทรงโปรด สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงเข้าพระทัยว่า เป็นฝีมือของหลวงเทพธาดา ได้อัญเชิญไปประดิษฐานในรัชกาลที่ ๗ ต่อมาถูกอสุณีบาดชำรุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงให้กรมศิลปากรหล่อพระบรมรูปองค์ใหม่ตามแบบเดิมเป็นโลหะไปประดิษฐานแทนพระบรมรูปองค์เดิม โปรดให้อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ ณ พระตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร

หลังสุดท้ายเป็นพระที่นั่งชั้นเดียว พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้เป็นที่ทรงธรรม ประกอบพิธีสงฆ์ และเผยแพร่ธรรมแก่ข้าราชการ มีชื่อว่า พระที่นั่งราชธรรมสภา

พระนครคีรีประกอบด้วยพระตำหนักและหอเพื่อกิจการต่าง ๆ ดังนี้

พระตำหนักสถนาคราฐาน เป็นที่ประทับของเจ้านายฝ่ายใน ตอนกลางเป็นห้องโถง มีห้องนอนอยู่สองข้าง มีมุขยื่นออกไป ใช้เป็นที่ประทับทอดพระเนตรนาฏศิลป์หรือโขนหลวง เวทีแสดงอยู่ห่างไปราว ๕ วา

หอพิมานเพชรมเหศวร์ อยู่ตรงหน้าพระที่นั่งเพชรภูมิไพโรจน์ สร้างเป็นหอน้อย ๆ ๓ หอ หอกลางมีแท่นประดิษฐานพระพุทธรูป หอขวาเป็นศาลาเทพารักษ์ หรือศาลพระภูมิเจ้าที่ ส่วนหอซ้ายเป็นที่ประโคมสังคีต หอกลางกันเป็นห้องไว้ทางด้านซ้าย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จะประทับที่ห้องนี้ในวันที่ทรงถืออุโบสถศีลขณะแปรพระราชฐานมาประทับที่พระนครคีรี

หอจตุเวทย์ ปรีดพจน์ มีลักษณะเป็นศาลาการเปรียญ มีอาสนะสงฆ์และธรรมาสน์อยู่ใกล้พระอุโบสถวัดพระแก้ว เป็นสถานที่ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล สดับพระธรรมเทศนาในวันธรรมสวนะ

หอชัชวาลย์เวียงชัย อยู่ริมพระที่นั่งราชธรรมสภา ลักษณะเป็นทรงกระบอกคล้ายกระโจมไฟ ภายในมีบันไดเวียนขึ้นไปชั้นบน เมื่อขึ้นไปแล้วมีระเบียงกั้นลูกกรงกระเบื้องเคลือบสีเขียวโดยรอบหลังคาทำเป็นโดม มุงด้วยกระจกโค้ง ในเวลากลางคืนจะแขวนโคมไฟ ส่องแสงไปได้ไกลถึงชายทะเล ชาวเรือได้อาศัยเป็นกระโจมไฟนำทางขณะนำเรือเข้าปากอ่าวบ้านแหลมหรืออ่าวบางตะบูน หอนี้ทรงโปรดให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ส่องกล้องทอดพระเนตรดวงดาว ทรงศึกษาเรื่องดาราศาสตร์ ที่หน้าหอนี้เสาธง สำหรับชักธงประจำพระองค์ขณะเสด็จมาประทับ ณ พระนครคีรี จากหอชัชวาลย์เวียงชัย สามารถชมทิวทัศน์จังหวัดเพชรบุรีได้โดยรอบ ไม่มีสิ่งใดกีดขวางทุกทิศ

เขาวัง เป็นสถานที่สำคัญและประชาชนขึ้นไปชมมาโดยตลอด มีทางเดินตั้งแต่เชิงเขาตลอดถึงกันทั้งสามยอด สองข้างทางเต็มไปด้วยต้นลำทมมออกดอกเต็มสะพรั่ง หอมละมุนละไมทั่วทั้งบริเวณ ไม่ว่าจะจากจุดใดบนพระนครคีรี สามารถมองไปเห็นทิวทัศน์ ท้องทะเลสีเขียวคราม ทิวเขาและแมกไม้ ทางด้านตัวเมืองก็เห็นอาคารเรียงรายไกลออกไปเป็นทุ่งนา รายล้อมด้วยต้นตาลเป็นทิว

ตัวพระราชฐานนั้นทรวดโถมผู้ฟังไปตามกาล-เวลา กรมศิลปากรได้เข้าดำเนินการบูรณะ และจัด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่งปรับปรุงบริเวณให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เข้าไปศึกษา และพักผ่อนหย่อนใจ

ในวันเปิดอุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี เพชรบุรี เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๒ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงเป็นประธานในพระราชพิธี ไม่เพียงดอกกลั่นทมโดยรอบบริเวณจะส่งกลิ่น ขจรขจายในเขตพระราชฐาน มีการประดับดอกไม้งดงามทุกแห่ง

พระนครคีรี พระราชฐานบนยอดเขานอกกรุงแห่งแรกของสมัยรัตนโกสินทร์กลับงาม เจิดแจ่มอีกครั้ง เชื่อเชิญให้คนรุ่นหลังได้สร้างจินตนาการ ย้อนอดีตกลับมาศึกษา และเติมเต็มกับ พระราชจริยวัตรของพระมหากษัตริย์นักวิชาการของประเทศ พระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ผู้ทรงนำสถาบัน พระมหากษัตริย์ออกใกล้ชิดกับอาณาประชาราษฎร์ และทรงเปิดยุคใหม่ของประเทศไทยโดยแท้

Before his ascension to the throne as the fourth king of the Chakri Dynasty, King Mongkut (Rama IV), was a Buddhist monk for a long period. His days in monkhood proved greatly beneficial to the country and the people, for it was during this time that he acquired profound academic knowledge, proficiency in foreign languages, and firsthand experiences of the country through his extensive pilgrimages.

During one such pilgrimage, to Phetchaburi Province, he spent the night at Sommana temple on a hill outside the city. From this vantage point he enjoyed the view of Phetchaburi so much that when he became King he had a royal residence built on top of three hills overlooking the province.

Named Phra Naknon Khiri (Hill Palace), better known as Khao Wang, it was the first provincial palace built in the Rattanakosin Period, for used by King Mongkut when he visited his subjects, as well as for his astronomical studies.

The foundation stone for the first structure, the Petchaphumphairot Palace, was laid on July 7, 1859. After its completion the palace was used by the King as a reception hall where he granted audiences. He also took residence there, and to this day many of his personal belongings remain to be seen, such as a large mirror, a side table, a wall cabinet containing porcelain made in Europe as well as metal dolls, a table and couches, and a mother-of-pearl inlaid bed.

To the back of the palace was another building, which served as residence for Queen Thepsirin. Named Pramotmahaisawan Palace, it was a two-storey building with small staircase leading to the upper floor, which had two bed chambers and a closet.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Another building, called Vechayan Vichien Palace, later housed a life-size statue of King Mongkut, which was installed in the reign of King Rama VII. When a thunderbolt struck the statue, damaging one arm. His Majesty the King had a new statue made in bronze to replace it. The original statue was then repaired and installed at the Petch Royal Mansion in Wat Bovornnives.

The Fourth palace building, named Ratchathammasabha, was used by King Mongkut as site for merit-making and meditation. It was also here that he preached to members of his entourage.

Other structures were built for various functions. The Santhakan Sathan was used as living quarters for the princesses. It had an atrium in the middle, and a balcony for viewing stage performances.

The Pimanpetchmahet Towers in front of the main palace had three towers; the one in the middle housed a Buddha image, the one on the right is a shrine for the guardian spirit, and the one on the left served as a stand for a musical ensemble. The middle tower also had a small chamber, where King Mingkut spent the Buddhist Sabbath days and observed the eight precepts.

The Chatuветparitpat Hall, which served as an assembly hall, featured a dais for a panel of monks when merit-making and sermons were held in the palace.

The Chatchavanviengchai Tower, beside Ratchathammasabha Palace, was built as King Mongkut's observatory tower for his astronomical studies. It had a dome-shaped glass roof, with a lantern hung at night. The light was magnified and could be seen from the open sea, serving as guide to fishermen who came ashore at Ban Laem or Bang Taboon harbors. A flagpole in front carried the royal flag when the King was in residence at Phra Nakhon Khiri Palace.

Khao Wang has become a significant historical place visited by Thais from far and near. The climb up the hills is made enjoyable by a well-paved path shaded by aging frangipani trees, their branches laden with white fragrant blossoms. No matter where one stands on the Phra Nakhon Khiri hilltop palace, one looks out to a superb view of an azure-green ocean bordering the lush hills. The town appears as doll houses of different sizes and shapes surrounded by rich ricefields and rows of palm trees.

The palace buildings had been dilapidated with time, but the Department of Fine Arts carried out proper renovation and landscaping and turned the area into a historical park, to allow younger generations to relax as they study the hilltop palace at close range. On behalf of His Majesty the King, His Royal Highness Crown Prince Maha Vajiralongkorn

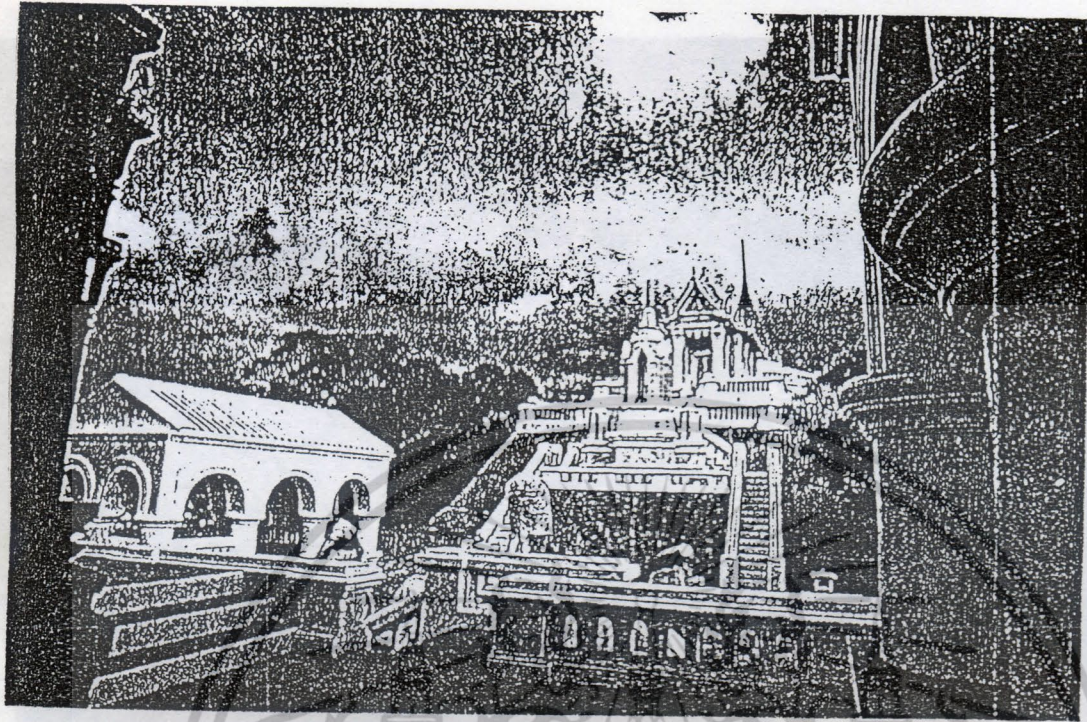
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

inaugurated the Historical Park of Phara Nakhon Khiri following the completion of the renovation work.

Phra Nakhon Khiri, the royal palace on the hilltop, has been revived to its former glory. It is waiting for young visitors to come and contemplate the activities of King Mongkut, the Father of Thai Science, the academic monarch who brought the Monarchy closer to the people and set the country on the course of modernization.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

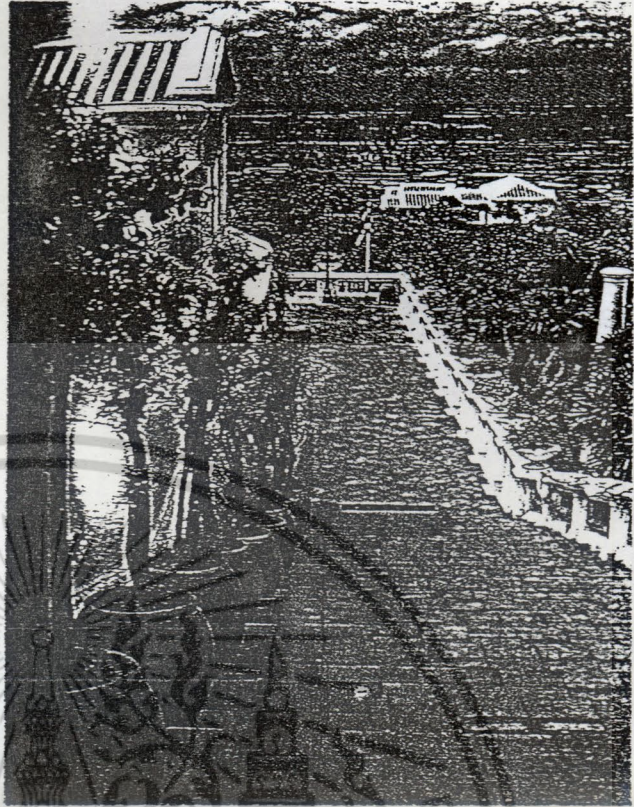
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้